

BESLISVOORSTEL RAAD BLARICUM

Besluitvormend orgaan

Gemeente Blaricum – Gemeenteraad

Gemeentecode

Blaricum

Onderwerp

Financiering dierenwelzijn in de regio vanaf 2025 en verder

Portefeuillehouder

Lanphen, J.

Openbaar

Ja

Korte inhoud

Gemeenten hebben op het gebied van dierenwelzijn taken die voortkomen uit algemene en specifieke wetten. De gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben deze taken uitbesteed aan Dierenambulance Gooi en Vechtstreek, de Vogelopvang Midden-Nederland, de Egelopvang Midden-Nederland en een asiel. De gemeentelijke bijdragen aan de dierenwelzijnsorganisaties zijn de afgelopen jaren niet kostendekkend geweest. Mede hierdoor verkeren de dierenwelzijnsorganisaties binnen de regio Gooi en Vechtstreek al jaren in financieel zwaar weer. Om de continuïteit van de wettelijke taak die gemeenten hebben in de opvang van dieren te borgen, moeten gemeenten en dierenwelzijnsorganisaties afspraken maken om vanaf 2025 de zorg voor dieren structureel te organiseren en de af te nemen diensten van dierenwelzijnsorganisaties kostendekkend te financieren.

Besluiten

1. In te stemmen met de intentie van het college om vanaf 2025 de zorg voor dieren structureel en regionaal te organiseren en de af te nemen diensten van dierenwelzijnsorganisaties kostendekkend te financieren.
2. Met ingang van 2025 het budget dierenwelzijn te verhogen met € 5.200 en dit mee te nemen in de kadernota en begroting 2025 e.v.

Aanleiding voorstel

De gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben hun taken met betrekking tot het vervoer, de opvang en de verzorging van dieren uitbesteed aan verschillende organisaties zowel binnen (Dierenambulance Gooi en Vechtstreek, de Vogelopvang Midden-

Nederland, de Egelopvang Midden-Nederland) als buiten de regio (het asiel¹). Al in 2018 zijn de organisaties in de regio, de Dierenambulance Gooi en Vechtstreek, de Vogelopvang Midden-Nederland en de Egelopvang Midden-Nederland, in een op termijn onhoudbare financiële situatie terechtgekomen. In 2020 zijn er door de regiogemeenten met deze organisaties afspraken gemaakt voor de periode 2021–2024. Op het moment dat deze afspraken werden gemaakt, was het al bekend dat deze verhoging van de bijdragen niet kostendekkend was voor de diensten die worden afgenomen. En dat deze verhoging het voortbestaan van de dierenwelzijnsorganisaties niet verzekert.

In 2022 en 2023 hebben de dierenwelzijnsorganisaties opnieuw aan de bel getrokken. De verhoging van de bijdragen van de gemeenten heeft de financiële positie van de organisaties structureel onvoldoende verbeterd. Daarnaast hebben ook de dierenwelzijnsorganisaties te maken met hoge inflatie en stijgende kosten voor materiaal en energie. Door het ontbreken van een solide en gezonde basis kan het voortbestaan van de organisaties niet meer geborgd worden en hebben zij geen toekomstperspectief. Naast de financiële tekorten worden organisaties ook in hun voortbestaan bedreigd door onder andere de volgende ontwikkelingen:

- Aangescherpte wettelijke eisen vanuit wetgeving en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA);
- Door de hoge inflatie zijn de kosten voor energie, voedsel en hulpmaterialen enorm gestegen;
- Stijging loonkosten;
- De terugloop van particuliere legaten en donaties;
- De afnemende (langdurige) beschikbaarheid van vrijwilligers.

Dierenambulance Gooi en Vechtstreek kan op middellange termijn financieel niet kan voortbestaan. Daarom hebben de Dierenambulance en dierenasiel Crailo zich verenigd in een nieuwe stichting, het Gooische Nest, met het voornemen om een nieuwe accommodatie te realiseren waarin het huidige dierenasiel Crailo en de Dierenambulance hun onderkomen zullen hebben. Deze nieuwe opvanglocatie zal voldoen aan alle door de wet gestelde kwaliteitseisen voor de opvang en verzorging van (zwerf)dieren. Het is de bedoeling dat de nieuwbouw plaatsvindt op de huidige locatie van het Dierenasiel Crailo. Het concept van het Gooische Nest is inmiddels op verschillende plaatsen in het land succesvol uitgevoerd (Regionale Opvang Zwerfdieren Eindhoven, Dierentehuis Arnhem en Omstreken en Dierenzorgcentrum Louterbloemen Dordrecht). De gemeenten betalen niet voor de nieuwbouw. De samenleving (Gooische Nest, met fondsen en donaties) zet dit op eigen initiatief neer. Daarbij is het commitment van de gemeenten essentieel. De omvang van de nieuwbouw van het Gooische Nest is afhankelijk van het aantal deelnemende gemeenten.

¹ De gemeente Blaricum heeft een overeenkomst met Dierenasiel Eemland in Soest.

In het verleden heeft Dierenasiel Crailo de opvang van zwerfdieren, in dit geval de gedomesticeerde dieren zoals honden, katten, konijnen en knaagdieren, uitgevoerd voor de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek, maar omdat dit asiel niet meer aan de kwalitatieve en financiële eisen kon voldoen, hebben de gemeenten er destijds voor gekozen om de overeenkomst te stoppen. In 2020 is de wens uitgesproken om het dierenasiel waarmee de gemeenten een contract hebben weer terug te brengen naar de regio. Bij dierenasiel Crailo is na een lange periode van herstel onder leiding van een nieuw bestuur en een geprofessionaliseerde bedrijfsvoering een nieuwe situatie ontstaan. Niettemin is duidelijk dat het dierenasiel in de huidige accommodatie niet kan voortbestaan. Het huidige asiel Crailo is verouderd en voldoet niet meer aan de wettelijke minimumeisen waaraan een dierenasiel moet voldoen.

In het [regionale portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein van 30 november 2023](#) is aan de gemeenten waaronder de gemeente Blaricum gevraagd om de intentie uit te spreken om vanaf 2025 de zorg voor dieren structureel en regionaal te organiseren en de af te nemen diensten van dierenwelzijnsorganisaties kostendekkend te financieren. De gemeente Blaricum zal vervolgens een eigen dienstverleningsovereenkomst afsluiten met het Gooische Nest, met de Vogelopvang Midden-Nederland en met de Egelopvang Midden Nederland.

Samenwerkingsovereenkomsten dierenwelzijnsorganisaties vanaf 2025

1. Dierenzorgcentrum Gooische Nest

Het Gooische Nest biedt drie niveaus van dienstverlening aan. Pakket A en B zijn geen reële opties, omdat er niet volledig wordt voorzien in de dekking van de uitvoering van alle wettelijke taken van de gemeente en de gemeente de zaken die nog geregeld moeten worden niet bij een andere partij kan beleggen of zelf kan organiseren. Pakket C bevat zowel vervoer als opvang van dieren en biedt totale ontzorging op het gebied van dierenwelzijn en kost € 1,85 per inwoner.

Het Gooische Nest zal voldoen aan de wettelijke eisen die worden gesteld aan een dierenasiel en zal zich richten op de mogelijkheden om het dierenwelzijn te verhogen en de dieren zo snel mogelijk weer een thuis te geven. Belangrijk om te vermelden is dat met Stichting Gooische Nest een dienstverleningsovereenkomst wordt gesloten op basis van de inkoop van een DAEB-dienst. Stichting Gooische Nest is een onafhankelijke organisatie. Er is geen sprake van een deelname van de gemeenten of een van de gemeenten. De gemeenten zijn niet verantwoordelijk voor de organisatie en exploitatie.

2. Vogelopvang Midden-Nederland

De Vogelopvang Midden-Nederland zorgt voor de opvang en verzorging van vogels uit gemeenten van de regio Gooi en Vechtstreek, maar ook voor gemeenten daarbuiten. In totaal verleent de Vogelopvang Midden-Nederland haar diensten aan meer dan tien

gemeenten. Het gaat hierbij om de opvang van zowel wilde als gedomesticeerde vogels en de Vogelopvang voert hierbij zowel wettelijke als niet wettelijke taken uit.

In 2023 heeft de Vogelopvang middels een brief aangegeven dat zowel mondiale als landelijke ontwikkelingen de organisatie in een lastige positie brengen. De belangrijkste ontwikkelingen die invloed hebben op de (financiële) situatie van de Vogelopvang zijn:

- Door de hoge inflatie zijn de kosten voor energie, voedsel en hulpmaterialen voor de Vogelopvang enorm gestegen;
- De vogelgriep heeft de Vogelopvang gedwongen aanvullende maatregelen te nemen die ook geld kosten;
- Voor de Vogelopvang is het moeilijk om vrijwilligers te krijgen en aan zich te binden. Vrijwilligers stellen zich meestal voor een paar uur per week beschikbaar, waardoor er veel vrijwilligers nodig zijn;
- De verhoging van het minimumloon.

De Vogelopvang Midden-Nederland is al met verschillende gemeenten buiten de regio Gooi en Vechtstreek waarvoor zij diensten verlenen een bedrag van €0,22 per inwoner overeengekomen, hetgeen in een dienstverleningsovereenkomst vanaf 2025 wordt bevestigd en waardoor de Vogelopvang haar taken kan blijven uitvoeren. Voor gemeenten zonder overeenkomst wordt de dienstverlening stopgezet.

3. Egelopvang Midden-Nederland

De Egelopvang Midden-Nederland zorgt voor de opvang en verzorging van egels uit het werkgebied. Ook de Egelopvang heeft te maken gehad met stijgende kosten. De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- De stijging van het minimumloon en het corrigeren van de inflatie.
- De enorm toegenomen energiekosten door stijgende prijzen. De Egelopvang heeft al zonnepanelen en maakt gebruik van ledverlichting.
- Door de snelle achteruitgang van de gezondheid van de egels als gevolg van de inkrimping van hun leefgebied, voedsel en de droogte, zijn de kosten voor de dierenarts, medicijnen en voer met zo'n 35% toegenomen. De gemiddelde verblijfsduur van de egels in de opvang en de benodigde behandelingen die de egels nodig hebben om te herstellen zijn toegenomen.

Om in toekomst open te kunnen blijven en haar diensten voor de regiogemeenten te kunnen blijven verlenen, wordt er vanaf 2025 een dienstverleningsovereenkomst aangegaan waarbij €0,085 per inwoner wordt betaald.

Doel

Vanaf 2025 de zorg voor dieren structureel en regionaal te organiseren en de af te nemen diensten van dierenwelzijnsorganisaties kostendekkend te financieren met instemming van de raad.

Toelichting besluit (argumenten)

1.1 Het wegvallen van de organisaties heeft grote consequenties voor de gemeenten en hun inwoners.

Als er geen overeenkomsten worden gesloten houden de organisaties op termijn op te bestaan. Het is daarom van belang om nu een besluit te nemen, zodat zowel de dierenwelzijnsorganisaties als gemeenten zich (financieel) kunnen voorbereiden op de nieuwe situatie. Voor het Gooische Nest (dit een nieuwe stichting waarin de Dierenambulance Gooi en Vechtstreek en Dierenasiel Crailo zich verenigd hebben) betekent dit dat de organisatie zich kan voorbereiden op de gewenste opvangsituatie en een start kan maken met de nieuwbouw.

1.2 Gemeenten hebben een rol in de financiering van dierenwelzijnsorganisaties.

Gebleken is dat de gemeentelijke bijdragen voor de taken die voortkomen uit algemene en specifieke wetten aan de dierenwelzijnsorganisaties de afgelopen jaren niet kostendekkend zijn geweest. De uitvoering van de taken moet kostendekkend plaatsvinden. Wanneer de taken in onze eigen regio zijn belegd, zijn de kosten het laagst en de diensten snel, effectief en flexibel uit te voeren. Door te lage bijdragen en het daardoor noodgedwongen interen op de reserves, kunnen de organisaties geen materiaal en materieel meer aankopen of contracten afsluiten (bijvoorbeeld voor dierenambulances).

1.3 De organisaties hebben een grote sociaalmaatschappelijke waarde voor de gemeenten en inwoners in de regio.

De dierenwelzijnsorganisaties hebben een grote sociaalmaatschappelijke waarde voor de regio. Denk hierbij aan vrijwilligers, werkgelegenheid en voorlichting, educatie en preventie.

1.4 Door een overeenkomst te sluiten en een bijdrage omgeslagen naar inwoneraantal te betalen, hebben de organisaties meer zekerheid en maken zij daarom kans op cofinanciering.

Door een vaste regionale bijdrage af te spreken die wordt omgeslagen op inwoneraantal hebben de organisaties meer zekerheid en hebben zowel de organisaties als de gemeenten een lagere administratieve last. Deze zekerheid c.q. solide basis werkt ook door naar buiten toe. Een modern dierenasiel met een goede en financieel gezonde bedrijfsvoering trekt gemakkelijker externe cofinanciering aan zoals particuliere giften en donaties.

1.5 Als gemeenten betalen we alleen voor diensten van algemeen economisch belang (DAEB).

Het vervoer en de opvang van dieren wordt in deze regio niet door een marktpartij uitgevoerd.

1.6 Marktfalen kan worden aangetoond.

Ondernemingen op de markt pakken de publieke belangen omtrent dierenopvang niet voldoende op.

2.1 Het budget dierenwelzijn te verhogen met € 5.200 met ingang van 2025.

In de kadernota 2024/ begroting 2024 was het budget dierenwelzijn vanaf 2025 en verder al opgehoogd vanwege de stijgende lijn in de kosten voor het vervoer, de opvang en verzorging van (zwerf)dieren. Naar aanleiding van de gesprekken die in 2023 gevoerd zijn met de dierenwelzijnsorganisaties zijn de bijdragen per inwoner bekend geworden die nodig zijn om de dienstverlening te continueren.

Voor Blaricum betekent dit dat er vanaf 2025 een tekort van € 5.200 ontstaat.

Duurzaamheid

N.v.t.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

- Burgerlijk wetboek
- Wet dieren
- Algemene wet bestuursrecht
- Wet Natuurbescherming
- Wet publieke gezondheid

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

Dit voorstel wordt voorgelegd aan de raad van Blaricum. De raad van Laren wordt op een andere wijze op de hoogte gebracht.

Kanttekeningen

1.1 De organisaties moeten blijven werken aan het verkrijgen van donaties en fondsen

De regiogemeenten betalen alleen voor de diensten ten behoeve van wettelijke taken die worden afgenomen. Voor andere taken zullen de dierenwelzijnsorganisaties wervingsacties moeten doen voor donaties. Het uitspreken van steun door de gemeenten helpt hierbij.

Financiën

De gemeente Blaricum sluit in 2025 (als Gooische Nest open gaat) een dienstverleningsovereenkomst af met dierenzorgcentrum Gooische Nest, overeenkomstig pakket C² met de daarbij behorende kosten van € 1,85 per inwoner per jaar.

² Pakket A en B zijn geen reële opties, omdat de gemeente de zaken die nog geregeld moeten worden niet bij een andere partij kan beleggen of zelf kan organiseren.

In 2025 sluit Blaricum ook een dienstverleningsovereenkomst af met de Vogelopvang Midden-Nederland met daarin een tarief van € 0,22 per inwoner per jaar en met de Egelopvang Midden-Nederland een dienstverleningsovereenkomst met daarin een tarief van € 0,085 per inwoner per jaar.

Vanaf 2025 gaat het om de volgende bedragen:

Gooische Nest Pakket C	€ 1,85 per inwoner	€ 23.106,50
Vogelopvang	€ 0,22 per inwoner	€ 2.747,80
Egelopvang	€ 0,085 per inwoner	€ 1.061,65
Totaal		€ 26.915,95

In de begroting 2025 en verder is voor Dierenopvang € 21.750 opgenomen. Het tekort bedraagt afgerond € 5.200.

Begrotingswijziging nodig?

Nee. Het tekort wordt meegenomen in de kadernota en begroting 2025 e.v.

Uitvoering

Wanneer de raad positief over dit voorstel besluiten, zullen per 2025 (nieuwe) dienstverleningsovereenkomsten worden gesloten met de dierenwelzijnsorganisaties. De bestaande overeenkomst met dierenzorg Eemland in Soest moet worden opgezegd met ingang van de datum dat het Gooische Nest de diensten levert.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Raadsbesluit financiering dierenwelzijn in de regio vanaf 2025 en verder

Steller

L. Broeze(lbroe).

Registratiedatum

15 februari 2024